

Úvodní slovo z říjnového Dk-Dialogu

Po prázdninovém přeladění občanských zájmů a priorit čeká Českou republiku zhruba 120 dní (doufejme, že to nebude de Sadových a Pasoliniho *120 dnů Sodomy*), které volbou nového parlamentu podstatným způsobem ovlivní dalších pět let našeho života. Podle mnohých však stanoví azimut a charakter podstatně dlouhodobějšího směřování i uspořádání.

Stane se tak v kontextu významné globální změny: někdejší tzv. bipolární svět studené války není nahražován světem unipolárním, nýbrž multipolárním. Globalizace ve smyslu informačních technologií, univerzálních hrozeb/výzev (např. ekologických či demografických), nadnárodních korporací a dalších jevů pochopitelně poběží dál, ale zvažované centrální vládnutí, politicko vojenské řízení (např. v rámci reformované akceschopné Organizace spojených národů) se zjevně nahrazuje soustavou regionů. Zažíváme boje o jejich vymezení, ovládnutí, o přináležitost hraničních území. Unipolární svět se láme nejen do obvyklých mocenských bloků (virtuálních regionů), ale do konkrétních geopolitických ker. A stejně jako v geologii i v geopolitice vznikají tím lámáním a srážením tektonické otřesy – politická zemětřesení, tsunami, změny politických elit i systémů, konflikty klasicky ozbrojené i podivně hybridní, pracující se všemi „vymoženostmi“ globalizace včetně informačních a komunikačních sítí.

Součástí tohoto nahrazování unipolarity, demonizované jako diktátorský New order, Nový světový řád (slovy Hvězdných válek jako diktátorské První galaktické impérium) multipolaritou několika menších, regionálních variant Nových řádů (a pořádků) jsou zřejmě i jevy jako brexit, „America first“ prezidenta Trumpa či regionálně velmocenské ambice Turecka, Saudské Arabie, Íránu, Mexika, Polska, možná KILDR. Patří sem i vývoj a reformy evropského kontinentu, Evropské unie. A patří sem i boj o směřování a příští dlouhodobou příslušnost našeho společenství, českého státu. Rozhoduje se o naší (staro)nové příslušnosti a jí podmíněných (staro)nových společenských pořádcích.

O mnohém, jak to bývá, rozhodují "ti mocní", neboť nás někde kam chtějí, nebo nechtějí. Možná s námi někdy i handlují, ale takový už je světa běh: např. slovenský premiér Fico v tomto smyslu ujišťoval po srpnovém salzburském setkání "slavkovského formátu" s francouzským prezidentem Macronem, že Slovensko jako malý stát pochopitelně uznává "přirozený leadership, přirozené vůdcovství", přirozenou rozhodovací dominanci vůdcích zemí, kterými jsou v EU po odchodu Británie především Francie a Německo (dalšími evropskými obry jsou Itálie, Španělsko, Polsko, Ukrajina a za evropskými humny dští oheň ruský obrdrak). Ovšem zvláště hraniční území vždycky spolurozhodují o svém osudu - i my spolurozhodneme o své další dlouhodobé příslušnosti, o svém dalším dlouhodobém směřování, prospívání, či upadání, o svém vnitřním uspořádání a spravování.

"Přirozenými vůdci" regionu (jednoho z globálních multipólů), do něhož připadneme, mohou být reálně Brusel (mnohonárodní federalizovaná Evropská unie, v níž krok budou udávat Francie, coby nukleární velmoc a stálý člen Rady bezpečnosti OSN, a ekonomicky nejsilnější Německo), Varšava (leader předjímaného Polského svazu, severojižního projektu tří moří, druhorychlostní Evropy, nárazníkového koridoru mezi Západem a Východem), Moskva (leader euroasijského společenství národů), hypoteticky Kyjev (pokud by někdy porazil a podmanil Polsko a tím sám ovládl druhorychlostní východní Evropu) či Berlín (pokud by se projekt Evropské unie zhroutil, ale Moskva až na nás z nějakého důvodu nedosáhla a my zůstali v závětrí šlapající německé ekonomiky).

Nemohu si pomoci, ale volím Brusel všemi deseti. A jak jsem již psal, těším se na evropskou ligu šampionů, kterou se všemi jejími problémy a nekalostmi, ale též krásami a vyspělostmi budeme hrát s Němci, Francouzi, Španěly, Italy, Nizozemci, Portugalci a dalšími členy vysokorychlostního jádra evropské civilizace. A bojím se turbulencí a konfliktů, které by číhaly ve východoevropské druhé lize. Představa, že bychom si hráli jen přebor české župy za ostatním drátem, aby nám pověstné české uličky nikdo neokukoval a neprznil, je děsivá, i kdyby nás to šílenství nechali provozovat (jako kdysi svým způsobem Albánii) a nikdo nás "nezačlenil".

Jsem si tím jist, ale opakovaně se nestačím divit názorům veřejnosti, zvláště despektu a váhání vůči Evropské unii. S devastujícími důsledky, z nichž jsme se dosud zdaleka nezotavili, jsme byli německým protektorátem i ruskou kolonií - prožili jsme půlstoletí ničivé společenské stagnace s decimací elit: přesto váháme? Máme za sebou dlouhá staletí evropských válek, německých a ruských agresí - Rusko jen od roku 1939 podniklo vojenské invaze do Finska, Polska, Estonska, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Československa, Gruzie, na Ukrajinu a vedlo krvavou válku v Čečensku. A my váháme a brbláme na bruselskou byrokracii, z níž k nám přiteklo přes 600 miliard korun včetně těch na obnovu infrastruktury zdevastované zanedbané za sovětského koloniálního ovládnutí?

Důvody pro českou účast v jádru zásadně urychlené evropské integrace jsou tři: bezpečnost (bez ohledu na stávající migrační krizi), humanistický hodnotový systém a prosperita zajišťující vysokou životní úroveň. Tolik o geografickém začlenění.

Pokud jde o vnitřní uspořádání, neradno se za zlomových otřesů světa pouštět do společenských experimentů nahrazujících klasickou liberální demokracii. O to více je třeba pracovat na pozitivních změnách státní správy, samosprávy, na modernizaci a produktivitě, aby obstály v regionálním zaujímání pozic. Soudím, že v parlamentních i prezidentských volbách by voliči měli podpořit především

- urychlení evropské integrace s jasnou příslušností ČR k vysokorychlostnímu jádru EU (pokud dojde k jejímu faktickému

"rozdělení") včetně přijetí společné měny a začlenění ve stálé strukturované spolupráci (společné obranné a bezpečnostní spolupráci)

- jasné zakotvení ČR v euroatlantské spolupráci včetně NATO
- rozvoj tradiční podoby liberální demokracie a demokratických politických stran
- rozvoj demokratismu, občanského života v demokratické společnosti
 - decentralizaci s přenesením řady kompetencí a tím i finančních zdrojů na obce - akcentaci komunitního rozvoje
 - reformu státní správy s efektivnějším vymezením obcí a rozpočtového určení daní
 - důsledné rozvíjení subsidiarity, tedy přenesení pravomocí na co nejnížší správní úroveň, co nejbližší těm, jichž se rozhodování týká, a to uvnitř státu i v rámci EU
 - legislativní a antibyrokratickou reformu se zjednodušením a snížením legislativní i administrativní zátěže k uvolnění svazujícího přeregulování společenského systému
 - posílení humanistického hodnotového systému a sociálního kapitálu (potenciálu)
- společenský konsenzus o společenských prioritách a dlouhodobou cílevědomou realizaci ucelených "národních plánů" bez kompetenčních konfliktů, národních strategií
- drobné a střední podnikání jako součást komunitního života a rozvoje.

Doufejme, že se tyto principy a jejich nositelé ve volbách uplatní a v dalším životě osvědčí.

Zdeněk Kalvach, září 2017 (celé znění pro web Dk)